

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: R. K.**, proti **žalovaným: 1) Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, **2) Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 32, Praha 1, o žádostech žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce v řízení o žalobě ze dne 15. 12. 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2015, č. j. 8 A 5/2015 - 26,

t a k t o :

- I. Návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) shora označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků a jímž byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce.

[2] Městský soud ve svém usnesení dospěl k závěru, že stěžovatel v rámci tvrzení o své majetkové situaci nepřiznal určitý příjem či majetek, a z tohoto důvodu žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl. Stěžovatel jako jediný příjem své tříčlenné rodiny označil invalidní důchod ve výši 8 438 Kč měsíčně. Dle městského soudu však stěžovatel vyčíslil své výdaje částkou 14 000 Kč. V napadeném usnesení je uvedeno, že stěžovatelova domácnost musí mít i další výdaje, zejména na stravu, ošacení a na úhradu služeb souvisejících s užíváním domku. Tyto údaje však stěžovatel žádným způsobem neoznačil, především však dle městského soudu neoznačil zdroje, z nichž získává peněžní prostředky ke krytí svých výdajů. Městský soud tak nemohl posoudit majetkovou situaci

stěžovatele, ačkoli jej vyzval k doložení jeho příjmů, výdajů a majetku, přičemž jej i poučil o tom, že majetkovou situaci je třeba vylicit tak, aby si o ní soud mohl učinit úplný obraz.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti poukázal na to, že žaloba byla původně podána ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji však postoupil městskému soudu a který následně rozhodoval o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[4] Stěžovatel uvedl, že poctivě vyplnil *prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků*. Namítl, že městský soud v napadeném usnesení nesprávně opsal výši měsíčních splátek hypotéky. Místo správné částky 8 000 Kč, kterou stěžovatel zanesl do uvedeného prohlášení, městský soud vycházel z částky 9 000 Kč. Z prohlášení je taktéž zjevné, že stěžovatel má dluh ve výši 900 000 Kč a ze svého příjmu není schopen platit nic jiného než stravu a hypotéku neplatí „pro podvody žalovaných“. To je možno ověřit ze žalob, které proti němu byly podány u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 8 C 53/2013 o 716 283 Kč s příslušenstvím a pod sp. zn. 8 C 10/2013 o 139 698,70 Kč s příslušenstvím.

[5] Stěžovatel namítl, že v napadeném usnesení městského soudu byl obviněn z toho, že zatajil příjem, který nemá. Jeho finanční poměry se nijak nezměnily, s příjmem 8 438 Kč není schopen platit hypotéku ve výši 8 000 Kč a místní poplatky ve výši 5 000 Kč, ale jen jídlo. Z těchto důvodů požaduje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil; dále požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 - 43, publ. pod č. 3072/2014 Sb. NSS, dostupné též z www.nssoud.cz stejně jako další zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu). Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Předmětem kasačního přezkumu je usnesení městského soudu, kterým byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků a kterým byl zamítnut návrh na ustanovení zástupce. Zdejší soud tak netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Trvání na těchto podmínkách by vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení vedlo k popření cíle, který stěžovatel podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti a znamenalo by jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As

pokračování

43/2007 - 77). Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud nerozhodoval o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků.

[8] Nutno však bylo vyhodnotit návrh, aby stěžovateli byl ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti. To, že Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů v nynějším řízení netrvá na povinném zastoupení advokátem, automaticky neznamená, že zastoupení advokátem není v dané věci třeba z důvodu ochrany práv stěžovatele.

[9] Dle § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s. může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát. Z důvodu zamezení řetězení problému zdejší soud neposuzoval, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků. Zabýval se pouze hodnocením, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele v nynějším řízení. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnost splnila v rámci daných možností předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné. Kasační stížností bylo napadeno jednoduché usnesení městského soudu, v němž byla hodnocena úplnost a věrohodnost vyličení majetkových poměrů pro účely žádosti o osvobození od soudních poplatků. To, jak vysoké jsou celkové stěžovatelovy výdaje, jakými položkami jsou tvořeny, z jakých zdrojů jsou financovány a jak velký majetek či dluhy stěžovatel má, jsou skutkové otázky, o nichž musí mít nejlepší přehled samotný stěžovatel. Je tak zřejmé, že ve vztahu k přezkoumávanému usnesení městského soudu nejde o složité či nepřehledné právní či skutkové hodnocení, v němž by se nemohl stěžovatel sám zorientovat a pro které by vyvstala reálná potřeba jeho zastoupení advokátem. O tom ostatně svědčí i skutečnost, že stěžovatel ve své stížnosti formuloval dostatečně konkrétní námitky, jimiž brojí proti napadenému usnesení městského soudu. Návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti byl proto zamítnut.

[10] K napadenému usnesení městského soudu zdejší soud poznamenává, že obsahuje nesprávné datum svého vydání (23. 4. 2014), správný údaj je zjevně datum 23. 4. 2015, které je uvedeno na obálce na č. l. 25 spisu městského soudu, v níž je vložen protokol o hlasování. O skutečnosti, že napadené usnesení bylo vydáno v roce 2015, a nikoli v roce 2014, vypovídá i souslednost úkonů ve spise (např. to, že žaloba byla soudu doručena 17. 12. 2014, případně to, že napadené usnesení bylo vypraveno v dubnu 2015). Nejvyšší správní soud v záhlaví tohoto rozsudku proto u napadeného usnesení městského soudu uvádí správný údaj 23. 4. 2015. Nesprávně uvedené datum představuje pouhou zjevnou chybu v psaní, která nemá na zákonnost rozhodnutí městského soudu sebemenší vliv.

[11] Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu v tom, že městský soud ve svém usnesení vycházel z nesprávné výše měsíční splátky hypotéky 9 000 Kč, místo údaje 8 000 Kč, který stěžovatel uvedl v *prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků*. Jde ovšem o pochybení, které má pouze okrajový význam, jelikož nenarušuje podstatu argumentace městského soudu. Stěžovatelovy pravidelné měsíční výdaje, jak vyplývají z předloženého prohlášení, tak nedosahují výše 14 000 Kč (9 000 Kč hypotéka + 5 000 Kč místní poplatky), jak nesprávně uvedl městský soud, ale výše 13 000 Kč (8 000 Kč hypotéka + 5 000 Kč místní poplatky). V obou případech je však tato částka v nepoměru s deklarovanými příjmy ve výši 8 438 Kč. Právě tento nepoměr v kombinaci s tím, že stěžovatel musí mít ještě další výdaje přinejmenším za

stravu, které ve svém prohlášení nijak nezohlednil, vedly městský soud k závěru, že stěžovatelova tvrzení o majetkové situaci jsou neúplná a nevěrohodná.

[12] Co se týče samotného hodnocení městského soudu, neshledal v něm Nejvyšší správní soud pochybení. V přípisě městského soudu ze dne 2. 4. 2015, č. j. 8 A 5/2015 - 19, kterým byl stěžovateli zaslán formulář *prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků*, městský soud stěžovatele jednoznačně instruoval, že je třeba předložený formulář vyplnit tak, aby si soud mohl učinit podrobný a úplný obraz o jeho majetkové situaci. Městský soud na stěžovatele apeloval, aby přesvědčivým způsobem osvědčil, jaký majetek vlastní, jak velké jsou jeho příjmy i výdaje včetně nákladů na osobní potřebu a o jaké výdaje jde. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v tom, že stěžovatelem vyplněný formulář neumožňoval náležité posouzení toho, zda stěžovatel měl dostatek prostředků. Stěžovatel uvedl, že má měsíční výdaje 8 000 Kč na splátky hypotéky a 5 000 Kč na místní poplatky, což představuje nesrovnalost vůči jeho měsíčním příjmům ve výši 8 438 Kč. Tuto nesrovnalost stěžovatel ve vztahu k městskému soudu nijak neobjasnil, ačkoli městský soud požadoval, aby stěžovatel vyličil své majetkové poměry tak, aby si o nich bylo možno učinit podrobný a úplný obraz.

[13] Zdejší soud se ztotožňuje s městským soudem i v tom, že stěžovatel při popisu své majetkové situace neuvedl žádné výdaje na stravu, které mu musí vznikat. I z tohoto pohledu stěžovatel svou majetkovou situaci nevyličil takovým způsobem, aby mohl městský soud rozhodnout o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. V rozsudku ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88 (publ. pod č. 1962/2010 Sb. NSS), dospěl k závěru, že „*nevěrohodnost či neúplnost tvrzení stěžovatele ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků vylučuje, aby bylo žádosti vyhověno.*“ Taková situace nastala v řízení před městským soudem, který náležitě popsal, v čem nevěrohodnost a neúplnost stěžovatelových tvrzení spatřuje. Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil s námitkami, které napadené usnesení zpochybňovaly.

[14] Až v kasační stížnosti stěžovatel tvrdil, že ze svého příjmu 8 438 Kč není schopen platit nic než stravu, a dodal, že splátky hypotéky ve výši 8 000 Kč a místní poplatky ve výši 5 000 Kč fakticky neplatí, jelikož toho není schopen. Tvrzení v této podobě uplatnil až v řízení o kasační stížnosti. Před městským soudem ve vyplněném formuláři vyplnil kolonku „*Dále mám tyto výdaje*“ údaji o splátkách hypotéky a místních poplatků, aniž by jakkoli naznačoval, že ve skutečnosti je nehradí. K bližšímu popisu své situace mohl stěžovatel využít 7. stránku formuláře, kde žadatelé mohou uvést další okolnosti, které mohou mít vliv na rozhodování soudu o žádosti o osvobození od soudních poplatků. Současně je vhodné připomenout, že městský soud výslovně vyzýval stěžovatele, aby svou majetkovou situaci vyličil tak, aby si o ní bylo možno učinit podrobný a úplný obraz.

[15] Tvrzení o tom, že stěžovatel splátky hypotéky a místní poplatky ve skutečnosti neplatí, představuje skutečnost, kterou stěžovatel uplatnil až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. K takové skutečnosti se dle § 109 odst. 5 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti nepřihlíží. Ani uvedená tvrzení proto nesvědčí o tom, že by kasační stížnost byla podána důvodně.

[16] Vzhledem k formulaci kasační stížnosti Nejvyšší správní soud na závěr krátce zmiňuje, že s ohledem na charakter napadeného usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o

pokračování

osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce, byly v řízení o nynější kasační stížnosti řešeny jen otázky vztahující se k otázce osvobození od soudních poplatků před městským soudem. Otázky vztahující se k žalobě k městskému soudu či vyvolanému sporu před městským soudem zde nebylo možno řešit, jelikož se jich napadené usnesení netýká.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil žádné z kasačních námitek, kasační stížnost tak shledal nedůvodnou, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., který takový postup předpokládá.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaným nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly jejich běžnou úřední činnost, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu